

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Ivan Košnik, gimn. direktor v pok., Kranj:

K novemu proračunu.

Letos se razpravlja že prav dolgo o novem proračunu v Narodni skupščini Jugoslavije. Dnevno časopisje nas obvešča redno o vseh njegovih fazah. Nudi se nam tedaj prilika, da more vsakdo zasledovati potek njegovega razvoja. Prav tako morejo potom narodnih poslancev sodelovati najširši sloji na njegovi sestavi. Poročila o proračunu so zanimiva posebno za one, ki jih zna pravilno čitati in razumovati. V naslednjem se hočemo dotakniti nekaterih točk ter jih izvesti na pravo podlago. Osnovni princip državnega in sploh javnega gospodarstva je, da morajo vsi državljani prispevati k državnim bremenom enakomerno po svoji gospodarski moči.

Poročevalec finančnega odbora v Narodni skupščini narodni poslanec g. Oton Gavrilović je ugotovil v svojem ekspezeju dejstvo, da izvira 35% drž. dohodkov od neposrednih davkov, ostalih 65% pa tvorijo posredne davščine. Komaj dobra tretjina državnih dohodkov se zbira tedaj od našega prebivalstva po njegovi gospodarski moči. Dve tretjini državnih bremen pa nosi prebivalstvo v obliki posrednih davkov, to je kot trošarino (sladkor, kvas, pijače in drugo), kot koleke in takse, kot carine. To so dajatve, ki padajo na ramena najširših slojev. Ne bomo dosti pogrešili, če postavimo trditev, da odpade od teh davkov toliko več na vsako družino, čim več članov šteje. Vsakdo bo uvidel, da bo tu številna delavska in uradniška družina glede porabe na pr. sladkorja in kvasa obremenjena.

Oglejmo si pa še neposredne davke. Po naročilih se predvideva v milijonih dinarjev donos na zemljarini ca 500, na zgradarini 200, na pridobitini 220, na rentnini 60, na davku podjetij, ki polagajo javno račune (delniške družbe) 120, na uslužbenskem davku 270 milijonov dinarjev. Uslužbeni davek, to so dajatve državnih uslužbencev, privatnih nameščencev in delavcev, znaša 270 milijonov dinarjev na leto. Pridobitine in davek delniških družb pa dasta skupaj samo 340 milijonov dinarjev.

Samo od sebe se pojavlja vprašanje, kje je treba iskati vzroke tem pojavom, čigava je krivda na tem nesorazmerju. O tem se dosti govori in zabavlja ali vedno le v gostilnah in kavarnah, nikdar pa ne na pravem mestu. Mi mali ljudje smo pač organizirani v svojih strokovnih društvih, sodelujemo s polno paro v raznih nacionalnih, kulturnih in dobrodelnih društvih, pozabljamo pa vedno na svoje lastne najnujnejše potrebe. Poglejmo pa tako zvane pridobitne ali privredne kroge. Obstajajo društva hišnih posestnikov, trgovska združenja, zveze industrijev itd. Ob najmanjšem pojavu na polju zakonodaje, kjer se namerava obremeniti kolikor toliko te kroge, so hitro na nogah v zaščito svojih interesov. Opozorim le mimogrede na zadnji pojav, ko je hotel finančni minister urediti odmero dohodnine tako zvane »zunanje znake«. Nameraval je dolo-

čiti zakonskim potom, da se mora upoštevati pri odmeri dohodnine boljše situiranih krogov višina najemnine, število njihovih avtomobilov, število služinčadi, draga potovanja in podobno. Kako je završalo v teh krogih! Kakšen krik in vik! Imeli so zborovanja, sklepali so resolucije, številne deputacije so šle na vse kraje.

In mi! Roke držimo križem in se ne zganemo. Imeli smo svojčas osrednjo organizacijo (Zvezo drž. nameščencev in upokoјencev v Ljubljani), ki se je zavzemala kolikor toliko za naše skupne težnje. Uradniški zakon iz leta 1931. nam je to ukinil. Ne znamo si pomagati. Kaj pa pridobitniški krogi! Kakor hitro izide kak zakon, že so številni ljudje na delu, kako bi se ga dalo obiti, odnosno se mu dalo primer- no tolmačenje. Mi se sicer štejemo med visoko inteligentne ljudi, smo pa skrajno okorni. In vendar je pomoč jasna in leži na dlani.

V današnji dobi so nam ustvarili nebrojno število upokoјencev, v veliki množini tudi takih, ki so še pri polni telesni moči in duševni svežosti. Vsi ti ljudje so sedaj stalni, imajo proste roke. Naraven izhod iz zagate državnih uslužbencev je, da prevzamejo društva upokoјencev vodstvo skupnih zadev drž. uslužbenstva, kakor ga je imela svoj čas osrednja Zveza. Ne čakajmo, da nam prilete pečeni golobje v usta, zganimo se, ustvarimo si močno centralno organizacijo upokoјencev. Ni ji treba, da se meša v politične stranke. Pri pametnem nastopu bi si pa mogla pridobiti mnogo vpliva posebno na to, kakšne osebe naj se postavijo za kandidate pri volitvah in katerim kandidatom naj odda državno uslužbenstvo svoje glasove. Tu je jedro našega vprašanja. Ko se bodo narodni predstavniki zavedali, da je njihova izvolitev morebiti odvisna ravno od naših glasov, bodo zavzeli napram nam drugačno stališče.

Leta in leta smo imeli priliko čitati v nekem delu časopisja stalne napade na naše zadrage. Očitale se jim je vse mogoče, največkrat se je pa ponavljal očitek, da zadrage ne plačujejo davkov. Kljub temu, da smo ponovno dokazali, da naše zadrage nimajo nobenih olajšav razen te, da ne plačujejo pridobitine, kar je naravno, ker niso ustanovljene v svrhu pridobivanja, so naši nasprotniki baje dosegli, da bodo naše zadrage morale sedaj pod določenimi pogoji plačevati pridobitino. To naj bi bil pričetek. Zid je prebit. Prvi delni uspeh imajo, drugi jim bodo sledili. Letos bodo plačevale ta davek samo zadrage, ki prodajajo luksuzne predmete n. pr. toaletno milo in alkoholne pijače, drugo leto pridejo na vrsto druge.

Pokrenitelji projekta so se nekoliko zaračunali v svoji jezi proti nam. Pozabili so namreč na nekaj, kar so pred leti storili tudi gostilničarji, ko so dosegli ukinitve trošarine na pijače. Od najhujših protivnikov trošarine so postali v teku enega leta njeni največji zagovorniki. S plačevanjem pridobitine pridobimo pravico priti pred davčni

odbor, dobimo pravico, da se primerja naša obdavčitev z obdavčitvijo drugih podobnih podjetij. Pokazalo se bo, da razna podjetja v primeri z našimi obrati in našim prometom plačujejo mnogo prenižek davek. Na nas in na naši žilavosti bo, da dosežemo potom reklamacij in intervencij primerno zvišanje pridobitine pri vseh takih podjetjih. Višina pridobitine se bo tedaj po našem delu izdatno zvišala. Z neprevelikimi žrtvami bomo

storili eminentno patriotsko delo. Uverjen sem, da bodo čez par let ravno naši sedanji največji nasprotniki pristali prav radi na to, da morebiti celo zahtevali, da se nam vrnejo dosedanje ugodnosti.

Sploh pa, na delo, ustvarimo si svoje organizacije, če ne drugače pa pod vodstvom upokoјencev. Korak za korakom naprej! Premišljeno in smotreno delo mora z neizbežno logiko prinesiti najboljše uspehe.

L. A.:

Naš najvažnejši problem.

Kakor vsako leto proti koncu proračunske dobe, so se medavno tudi letos pričele širiti vznemirjive vesti o nameravanem silnem znižanju plač in pokojnin. Te tatarske vesti širijo vsako leto isti demagoški elementi, ki nepoučenim tovarišem slikajo v najbolj kričečih barvah vse grozote, ki jih jim baje v tem pogledu pripravlja novi finančni zakon. Mi smo te vesti že zadnjič zavrnil, in kakor se zdi, smo imeli prav. Finančni minister, ki je že lani v svojem ekspezeju o državnem proračunu podal merodajno mnenje celokupne vlade o teh vprašanjih, je tudi letos jasno in nedvoumno spregovoril.

Lani je finančni minister g. dr. Milorad Đorđević izjavil v Nar. skupščini, da je skupna redukcija naših prejemkov dosegla skoro 30% istih, več nego v katerikoli evropski državi, kjer so pa bili prejemki višji. Nadaljeval je doslovno: »Še dlje nismo smeli iti, ker je treba računati z določeno mejo, to pa — če že ne zaradi družabnih in človekoljubnih ozir — pač vsaj zaradi državnih interesov, da se preprečijo gnojni tvorci na državnem telesu. Zlasti v časih, v kakršnih živimo bi se to morda težko preprečilo, če bi ljudem, ki morajo delati za državo, odvzeli še tisto, kar jim je za življenje neobhodno potrebno.« Glede raznih zahtev, naj bi se znižale pokojnine, je pa isti minister izjavil dobesedno: »Pokojnine predstavljajo pridobljene zakonske pravice. Težko je v pravni državi, v ustaljenem pravnem redu rušiti pridobljene zakonske pravice. Ne sme se ubijati morala tistih ljudi, ki so stopili v državno službo in jo opravljali v prepričanju, da bodo imeli v starosti zagotovljeno eksistenco.«

Približno z istimi besedami je finančni minister tudi letos naglasil, da je stališče vlade v tem vprašanju ostalo isto, in da smatra vlada, da so se z zadnjim znižanjem prejemkov storili poslednji ukrepi, s katerimi se je dosegla skrajna meja. Še novo znižanje osebnih izdatkov, bi se pa moglo doseči edinole le po predhodno izvršeni temeljiti upravni reformi.

Razlogov socialnega, humanitarne- ga in pravnega značaja, ki dokazujejo pravilnost stališča vlade, nam ni treba ponavljati, poudariti pa moramo vnovič, da bi bilo vsako nadaljnje znižanje naših prejemkov tudi z zgolj narodno - gospodarskega stališča nesmotreno. Vsako padanje dohodkov najširših konzumentskih množic, kar smo v prvi vrsti baš vsi državni uslužbenci in upokoјenci, rodi nujno in neizbežno skrčenje in oslabitev splošnega konzuma. Če nam znižajo prejemke, trpe posredno zaradi tega vsi ostali stanovi: hišni lastniki, trgovci, obrtni-

ki itd. Prav za prav smo mi le blagajniki, ki svoje prejemke, katere prejmemo od države, takoj, neposredno in brez okrnitve izročamo naprej za kritje svojih življenjskih potrebščin. To so v inozemstvu spoznali že vsi razumni ljudje, ki skušajo v cilju oživetja narodnega gospodarstva plače in mezde zvišati, ne pa morda zniževati.

Pomembnejši in važnejši je pa v letošnjem ekspezeju finančnega ministra poudarek, da je mogoče doseči znatnejše znižanje osebnih izdatkov samó, če se predhodno izvede temeljita upravna reforma. To so odločne in okrite besede, ki zadenejo v živo. Kdo naj pozna bolje vse pomanjkljivosti in hibe našega državnega aparata, kot prav mi, ki mu strememo? Mi točno vemo, kje treba pomoči, presnove in novega duha okornemu upravnemu sestavu, od katerega je pa neposredno odvisna blaginja vse države in celokupnega naroda. Še najboljši upravni sistem ni brez napak, v mladi državi in v nenormalnih časih, kakoršni so današnji, bi bilo pa pravo čudo, če bi bila naša država brez njih. Treba je, da jih spoznamo in da se zavedamo dolžnosti, da jih v interesu okrepitve in utrditve naše državne tvorbe kar najbolj radikalno in čim prej odpravimo.

Zato je dolžnost vsakega izmed nas, da pomaga pri tem delu po svojih najboljših močeh. Zlasti so pa poklicane vse naše strokovne in stanovske organizacije, da vsaka v svoji panogi proučuje to važno vprašanje, na katero je ekspeze finančnega ministra tako odločno pokazal, in skuša najti najboljše sredstva za njegovo rešitev. Prepričani smo, da bi s solidarnim in vestnim proučevanjem mogli doseči zares zadovoljive rezultate. Vsekakor je pa naša dolžnost, da vselej, tudi v najširši javnosti, propagiramo to misel in ji pomagamo v vsakem pogledu. Od uspešne upravne reforme si moremo za naše socialno in gmočno stanje obetati samo koristi.

»Justitia regnorum fundamentum...« se je glasilo geslo stare avstrijske monarhije. Pokazala se je njegova upravičenost: ker v Avstriji narodi pravičnosti niso bili deležni, je morala propasti. Ni pa samo sodna pravičnost poglavitni temelj države, enako ali pa morda še bolj je najtrdnjša podlaga vsakega državnega telesa pravičnost, red in smotnost v javni upravi. V državah, kjer je upravna služba v redu in brez napak, so državljani zadovoljni, in zadovoljnost državljanov je najvišji zakon države. Vsa druga bodisi državno-pravna, bodisi katerakoli druga vprašanja, so spričo tega podrejene važnosti.

Plodovi združnega idealizma.

K občnemu zboru Ljubljanske Nabavljalne zadruge.

Dve leti je tega, kar so pričeli v našem listu nekateri zavedni in idealni združni delavci akcijo za reorganizacijo in preureditev ljubljanske Nabavljalne zadruge. Vsem je še v spominu tiskovna tožba, katero si je nakopal urednik našega lista zaradi objave članka, kateri je pozival ljubljansko državno uslužbenstvo, naj se čim trdnjeje oklene svoje Nabavljane zadruge, naj pristopa k nji v kar največjem številu in skuša urediti njeno poslovanje tako, da bo — enako kot mariborska in ljubljanska železničarska zadruga — postala res mogočna osrednja združna matica celokupnega stanu državnih uslužbencev v Ljubljani.

Na občnem zboru, ki se je vršil 23. marca 1932 v Unionu, je dobil naš list in njegov urednik popolno zadovoljenje: pokazalo se je, da med našimi aktivnimi in upokojenimi tovariši še vlada stari združarski čut, ki je poln idealnega duha nesebičnosti in prave medsebojne vzajemnosti. Na tem pomembnem zborovanju, kjer se je zbralo toliko članov naše ljubljanske Nabavljalne zadruge, kakor le redko — morda nikdar — prej, je bil z izrednim navdušenjem in z ogromno večino izvoljen nov odbor, kateremu načeluje znani požrtvovalni združar, nadsvetnik g. Alojz Žigon. Ta odbor vodi od začetka aprila 1932 našo zadrugo in so v njem tudi po lanskem občnem zboru, ki je prav tako z impozantno večino odobril njegovo delovanje, ostali vsi isti odborniki. Ne bo odveč, če o priliki bližnjega občnega zbora zadruge, ki se vrši 21. marca t. l., pregledamo uspehe, katere je dosegel ta odbor v zadnjem letu in jih primerjamo vsaj v glavnih potezah z rezultati dela v minilih letih.

Predvsem naj navedemo nekaj polglavčnih statističnih podatkov. Ljubljanska Nabavljalna zadruga je dosegla naslednje rezultate:

Leto:	Čisti presežek:	Članov:
1929	66.200 Din	861
1930	92.000 „	935
1931	133.800 „	1039
1932	244.711 „	1355
1933	340.000 „	1513

Že iz tega pregleda je razvidno kako nesorazmerno močno je naraslo delovanje zadruge v zadnjih dveh letih. Ta efekt se še poveča, če pomislimo, da je bilo v letu 1931 (torej še pod prejšnjim odborom), komaj 450 kupujočih članov, medtem ko jih je bilo konec minilega leta že dobrih 900 članov. Število članov se je tedaj v zadnjih dveh letih dvignilo za približno 500, če pa pogledamo na število kupujočih združnikov, ki so pravo jedro in edini nosilci zadruge, se je pa v zadnjih dveh letih njihovo število podvojilo.

V zadnjem letu je izstopilo 27 članov, od teh 15 zato, ser so pristopili k drugim zadrugam izven Ljubljane. V 3 primerih je vzrok izstopa opustitev gospodinjstva, v dveh smrt, v treh pa velika oddaljenost. Samo štirje člani so izstopili brez navedbe vzroka. Zato je pa pristopilo 170 novih članov, ki vsi do zadnjega tudi res kupujejo v združni prodajalni.

V minilem letu je prodala naša zadruga skupaj za približno 5.200.000 Din blaga, od tega (v nadaljnjem objavljamo zaradi preglednosti in lažje primerjave samó zaokrožene številke) se je prodalo proti gotovini blaga za 1.000.000 Din, ostalo pa na kredit. Značilno je, da se je nakupovanje proti gotovini od lanskega občnega zbora, ko se je za take nakupe priznal 1% več za povračilo, močno dvignilo. Tako je na primer bilo prodano proti gotovini v decembru 1932 za 67.000 Din blaga, leta 1933 pa v istem mesecu že za 87.000 Din. — Povprečno pa znaša celotni nakup na mesec proti gotovini 83.000 Din, na kredit pa 300.000 Din.

V začetku leta 1933 je imela zadruga 755.000 Din dolga, ki je do konca leta padel na 736.000 Din. — Začetek leta je bilo 40 članov, kateremu se je v svrhu zavarovanja neplačanih terjatev na zahtevo zadruge zaznamovale plača oz. pokojnina. Med letom je moral odbor v 59 primerih vložiti predloge za zaznambe v isto svrhu. Od takih dolžnikov je tekem leta 17 odplačalo ves svoj dolg. Konec minulega leta je ostalo še 82 članov s prepovedmi, ki dolgujejo skupno približno 160.000 Din zadrugi. Odbor je po zakonu in pravih dolžan, da budno pazi, da se taki dolgovci iztirjajo. To svojo dolžnost odbor vestno in pazljivo vrši.

Oglejmo si še promet s specerijskim blagom. V letu 1931 se je prodalo za 2.800.000 Din specerije, leta 1932 že za 3.870.000, lani pa za 5.200.000 Din. Porast je torej ogromen. Konec leta 1933 je ostalo specerije v zalogi za 850.000 Din. Kosmati prebitek je znašal 677.000 Din, na kurivu pa 64.000 Din. Promet s kurivom je v minulem letu neznatno oslabil.

Konec leta 1931 je bilo za tedanje skromno poslovanje (saj je štela zadruga komaj 450 kupujočih članov) potrebnih 13 uslužbencev. Prihodnje leto 1932, ko je prevzel vodstvo sedanji odbor, se je zvišalo zaradi velikega porasta v prometu število uslužbencev na 16, lani pa je doseglo višino 17 oseb. Če primerjamo naraščanje prometa s temi številkami, moramo priznati, da je sedanji odbor navzlic silnemu povečanju poslov znal vse poslovanje urediti tako, da se vrši kar najsmotnejše in najgladkeje ob čim manjšem številu uslužbencev. Vsem kupujočim članom je znano, da se je zlasti v zadnjem času

celotno poslovanje v prodajalni in odpremi blaga pospešilo, poenostavilo in izboljšalo. Odpravljanje nakupljenega blaga na dom se vrši mnogo hitreje, točneje in redneje, kakor kdaj prej. — Pri tem moramo upoštevati obseg obrata, ki je nesorazmerno narasel. Tako je bilo na primer lani v decembru dostavljenih na dom 592 nakupov, vsak mesec se pa dostavi povprečno nad 500 strankam blago na stanovanje. Odbor skuša dostavljanje še izboljšati, da ne bo prav nobenih pritožb.

V letu 1932 je odbor preuredil in povečal poslovne prostore, lani pa reorganiziral vse notranje poslovanje, tako da je sedaj isto v vsakem oziru vzorno in brezhibno. Nakupovanje se je poenostavilo, uvedle so se posebne nabavne knjižice, ki omogočajo kontrolo članom in preprečujejo nespornost oziroma spore. V prodajalni skrbi odbor za največjo točnost, čim najsolidnejšo postrežbo, snažnost, red, ekspektivnost in vljudnost, tako da ni povoda za resne pritožbe. Vsi uvidevni člani priznavajo, da se je v tem pogledu storilo izredno mnogo.

Glede kakovosti blaga so si vsi člani edini, da je brez izjeme res prvovrstno in sorazmerno s cenami drugod tudi res poceni. Uvedli so se razni novi predmeti, tako emajlirana kuhinjska posoda, preprost porcelan in stekleni. Na željo članov se uvede vsako

zahtevano blago za katero je količkej zanimanja med kupujočimi. V tem pogledu je članom treba le izreči svoje želje poslovdji v prodajalni. Tudi nabava blaga za obleke in šolskih potrebščin je dobro funkcionirala in se je mnogo članov posluževalo teh ugodnosti.

Če na kratko pregledamo uspehe zadnjega leta moramo priznati, da so enako odlični, kakor so bili rezultati prvega poslovnega leta sedanjega odbora. Navzlic najhujši gospodarski krizi v kateri se danes nahaja ves naš stan, se zadruga krepko in vsestransko ugodno razvija, pridobiva stalno nove zavedne člane in jim nudi iz dneva v dan vse večje ugodnosti. Uvedba posmrtninskega zavarovanja bo, zlasti blagodejno vplivala.

To bi bil le površen pregled uspehov, katere je ljubljanska Nabavljalna zadruga dosegla v minulem letu. Podrobnejše podatke bomo še objavili. Celoten pregled in bilanco prejmejo pa člani še pred občnim zborom, na katerem bodo mogli izraziti svoje zahteve in želje. Prepričani smo, da bo imel odbor na tem občnem zboru lahko stališče, ker govore zanj neizpodbitna dejstva. Vsi člani zadruge pa moramo biti odboru hvaležni, da s tako požrtvovalnostjo in spretnostjo vodi našo zadrugo skozi vse težkoče današnjih hudih časov.

Upokojenci v občinski službi.

Društvo drž. upokojencev(en) v Ljubljani je dne 7. februarja predložilo personalno-pravnemu odseku mestnega načelstva v Ljubljani to-le vlogo, ki je načelnega značaja, zaradi česar jo v celoti objavljamo:

»Od izvestne strani se je v zadnjem času pričela akcija proti zaposlitvi državnih upokojencev, vsled česar je mestna občina ljubljanska po časopisnih vesteh odpovedala službo vsem državnim upokojencem, ki so začasno v tamošnji službi.

Podpisano društvo, ki je po svojih pravih dolžno varovati interese stanu državnih upokojencev, si je med polglavtnimi točkami svojih nalog nadelo tudi zahtevo, da naj se ne delajo ovire zaposlitvi drž. upokojencev.

Zgornja dejstva so torej dala povod, da je društvo prisiljeno p. m. vjudno opozoriti, da je omenjena akcija ravno proti državnim nameščencem in upokojencem neupravičena!

Državni upokojenci imajo splošno za 50% nižje prejemke od predvojnih! Poleg tega morajo oddati hišnemu lastniku do polovice (!) svojih prejemkov za stanovanje, dočim so pred vojno plačevali le okoli 1/3ine! Posledica temu je, da državni upokojenci in nameščenec nima več eksistenčnega minimuma! — To je potrdil že leta 1932 v imenu vlade sam g. finančni minister

v narodni skupščini, da so državni nameščenec vsled ponovnih redukcij prejemkov najslabše plačani v vsej Evropi! Dne 3. t. m. je isti g. finančni minister izjavil v skupščini, da o nadaljnjem znižanju prejemkov drž. nameščencev ne more biti niti govora in da se jim ne more ničesar več vzeti, ker nimajo več eksistenčnega minimuma! Ker pa morajo živeti in družino preskrbeti vsaj z neobhodno potrebnim, se borijo vsak po svoje le za goli obstanek! Ta zaključek se pa naravno ne more istovetiti s praviim dvojnimi zaslužkarstvom, ki je pa vse nekaj drugega. Naj bo p. n. odsek uverjen, da »pravih in težkih« dvojnih zaslužkarjev, katerih je sicer veliko v Ljubljani, ne bo nihče našel v sproletariziranih naših vrstah.

Neumevno nam je, kako je pri tem stanju stvari sploh mogoče voditi omenjeno akcijo, vsaj se s tem vendar težko škoduje zdravemu stremljenju družine, vzgojiti naraščaj za dobre državljane, kar je v intencijah vlade v vsaki državi in mora biti vsled tega torej tudi moralna in državljanska dolžnost vsakega nacionalista, da stremljenje vlade podpira!

Sistematična in pavšalna gonja proti dvojnemu zaslužku je dovedla po drugih državah že do težkih nesocialnih in gospodarskem napredku zelo škodljivih posledic! Državna vlada v

Jules Lemaître:

Dobrotljivost.

Stari Turiri, knez bagdaski, je bil zelo bogat, zelo učen in je bil na glasu, da je nadvse moder.

V svojem dvorcu, kjer so marmor in žlahtne kovine s svojimi rezanimi okrasji posnemale drevesa in cvetice,

v svojih vrtovih, kjer so cvetice in drevesa s svojim bleskom posnemala kovine in žlahtno kamenje,

je nudil zavetje lepim ženskam, ne da bi od njih zahteval kaj drugega, kot to, da so lepe in lepo oblečene — in jim ni zamerjal, da so bile muhaste ali neumne;

je nudil zavetje pesnikom in ni od njih zahteval nič drugega, kot da pišejo stihe in zlagajo pesmi, kadar jih je prevzela domišljija — in jim ni zamerjal, če njihove pesmi niso bile dobre;

je nudil zavetja modrijanom in ni zahteval od njih drugega, kot da so se modro razgovarjali z njim o naravi boga in o postanku sveta — in ni jim zamerjal, če so slučajno govorili nespametno.

Nekega pomladnega jutra se je Turiri sprehajal po glavni bagdaski ulici.

Kupi oranž in grmade vrtnic, ki so polne vozove trgocev in gomazenje oblek in halj, sinjih, rdečih in zelenih — vse to se je iskriilo v uličnem blesku. Magnolije so se sklanjale preko dvorišnih zidov in voda je lahkotno žuborela v kotanjah vodnjakov.

In mlade ženske so bile podobne malce vlažnim cvetom, ki jih je pozivljala drobna mlačna rosa in ki so najnežnejše duhteli.

In zaradi teh vonjav, teh harv in te povsod razlite radosti je modri Turiri začutil, kako se mu je omehčalo staro telo. Z veseljem se je spominjal minilih dni. Nič več ni videl nobenega resnega ugovora zoper obstoj sveta takega, kakršen je. In ni bil dosti od tega, da bi bil verjel, da je življenje dobro.

Skoro na glas je spregovoril: »Sladka toplina! In to lepo sonce!«

Srečal je majhno dekletce, staro kakih pet let, plavih las in vse rožno, ljubko, oblečeno v srajčko. Zelo važno ga je otrok, ki je sesal palec, ogledoval skozi štrane lanenih las in zdelo se je, da močno občuduje dolgo Turirijevo brado ali pa morda skrivnostne zverine, vtakane na njegov plašč.

In ker je bila ljubka, se je Turiri sklonil nad njo, jo poljubil in ji položil v drobno roko dva cekina.

Nato je srečal majhnega fanta, ki je bil star kakih deset let. Otrok je bil grd, zavil v cunje, ves obraz prav do nosne konice so mu pokrivalo rdečkaste pege in neprozorne oči so bile kakor umazana voda. Stegoval je roko in z ostrim glasom, ki se je slišal, kakor da ponavlja naučeno nalogu, hkrati pa misli na vse kaj drugega, je pripovedoval, da leži mati v postelji, da ima sedem majhnih bratov in da že tri dni ni nič jedel.

Turiri je namršil obrvi in mu dal cekin.

Dvajset korakov odondod je zagledal starega berača, čisto razcapanega in nadležnega, ki je imel zlomljeno hrbtnico in izraz tepenega psa. Brada mu je bila rumena kot slabo oprana konoplja in rdeče oči brez trepalnic so bile podobne razpočenim prezelim smokvam.

S hripavim in piskajočim glasom kakor počen kovaški meh, je počasi in brez presledka moledeval:

»Usmilite se ubožca, ki ne more več delati! Gospod Ormuzd vas nagradi.«

In smrdljiva sapa njegovih prošenj je smrdela po žganih pijačah.

Turiri mu je pomolil srebrnik, toda tako od daleč, da je denar padel na tla. In stari berač se je s težavo priplazil po kolenih, da ga je pobral.

Trenotek kasneje je Turiri srečal žensko, o kateri ne bi bil mogel reči, da ji je mlada ali stara, in ki je ncsila na ramenih novorojenčka, ki mu je bila pokrita glava z lišajem in tvori. Ponižna, kakor je pocestni prah, tako globoko sklonjena, da ji ni mogel videti v oči, mu je sledila tesno za petami in trdovratno mrmrala z mehkim glasom nekakšno prošnjo.

Ne zaradi trdosrčnosti, temveč od zopernosti je Turiri pospešil korak. Toda ta revščina in ta tožeča prošnja se je neprenehoma vlekla za njim. Segel je v mošnjič za pasom in ker ni tam našel, kar je iskal, je z jezno kretnjo vrgel ženski nekaj bakrenih novčičev.

Tedaj je opazil, trideset korakov pred seboj človeka brez rok in nog, naslonjenega ob zid. Z močnim glasom, ki je bil nenaraven in žalosten, da se je zdelo, kakor

da je lesen, je mož prepeval ljubavno popevko, neko Firduzijevo pesem, polno cvetja, sončnih žarkov in ptic. In to je bilo strašno slišati.

Turiri se je ustavil in ker ga ta vsaj ni mogel zasledovati, je storil, kakor da ga ne vidi in krenil na drugo stran ceste.

Hodil je še nekaj časa, toda nič več ni občutil veselja nad življenjem. Tedaj je dejal prav na glas:

»Sonce je pa res neznosno!«

In vrnil se je v dvorec.

Ko je vse premislil, je takoj poklical oskrbnika in mu dejal:

»Pojdi na Veliko cesto. Tam boš srečal starega berača in daj mu cekin. Nato boš zagledal revo, ki doji otroka in dal ji boš dva cekina. Nato človeka brez rok in nog in dal mu boš tri cekine.«

Toda od tega dne je vsakokrat, kadar je Turiri odšel na sprehod po mestu, stopal pred njim služabnik, delil denar vsem beračem in jim veleval, naj odidejo, da jih gospodar ne vidi.

In modri Turiri je od dne do dne razdajal več vbojajme in postajal vse bolj in bolj usmiljen. Človek bi bil mogel reči da se je zaklel, da ne bo več nobenega reveža v vsem Bagdadu. Vsak dan so v pritličju njegovega dvorca delili živež in denar vsem, ki so se zglašili. Ustanovil je zavetišče za otroke, drugo za starce, pa za matere, za onemogle in za bolnike.

In kadar so mu prišli povedat, da je dobil podporo slepar, ki se je zvijačno izdajal za bolnika ali reveža, je odgovarjal:

Nemčiji je bila vsled tega prisiljena, objaviti na narod »veliko spomenico«, ki je v priloženem dnevniku dobesedno objavljena. Državna vlada označuje tako akcijo kot v zakonu neutemeljeno nasilje, ter nadaljevanje iste pod kaznijo prepoveduje; akcija potiska v ožarje princip delavnosti, brez katere ni napredka, je tedaj akcija naperjena proti principu vzdrževanja družine! V primeru ev. vladne prepovedi dvojnega zaslužka bi posamezni brezposelni sploh ne mogli prevzeti brez izjeme vsako izpraznjeno mesto, kaj še ga v primeru nastavitve uspešno upravljati! Ev. zakonska ureditev tega izredno težkega in zamotanega problema bi povzročila brezdvomno več škode nego koristi! Ako gre torej za rešitev vprašanja, ali je dvojni zaslužek upravičen ali ne, je treba predvsem upoštevati vse okoliščine in izvesti izmenjavo oseb le v eklatantno kričečih primerih dejanske neopravičene in neutemeljene potrebe in obogatitve na škodo in račun splošnosti.

Tudi v Avstriji so se dolgo bavili s tem vprašanjem, ter so upoštevali predvsem družine z nepreskrbljenimi otroci. Prišli so do zaključka, da se ne more pogrešati dobrega in zanesljivega nameščenca, ki je delj časa vršil v splošno zadovoljnost svojo službo, istotako pa bi bilo nemogoče izmenjati tega z novo močjo, ki naravno ne more imeti vsled pomanjkanja izkušenj potrebnih sposobnosti za uspešno poslovanje, kateremu je predpogoj dolgoletno udejstvovanje v stroki!

Tudi naša vlada se je že bavila s tem vprašanjem in je izdala v letu 1932 v zadevi štednje posebna navodila. Kr. banska uprava pa je objavila v št. 12/1932 »Samouprave« pravilno tolmačenje navodil centralne vlade. Po teh odredbah se priporoča izločiti iz občinske uprave le one državne upokojence, »ki od svoje državne pokojnine lahko žive in ki lahko vzdržujejo svojo družino!« Ni pa odpustiti državnih upokojencev, katerih pokojnina ne more zadostovati za vzdrževanje družine, ali ki imajo pogodbo na daljši odpovedni rok, ali ki so v občinski službi nepogrešljivi in bi občina z eventualno izmenjavo osebe trpela le škodo! Vsak primer je treba presojati posebe in le iz vidika, ali bi bil odpust iz službe tako za občino, za državo in za splošnost koristen ali ne!

Kajti za mesta, ki zahtevajo specialno predizobrazbo in prakso, bo zelo težko ali prav za prav nemogoče dobiti med brezposelnimi ekvivalenten nadomestek.

Če smo prav informirani, se gibljejo pokojnine v poštevi prihajajočih upokojencev globoko pod eksistenčnim minimumom tako n. pr. pri šestih upokojencih med 490 Din do 728 Din mesečno, pri treh upokojencih med 1160 Din do 1421 Din mesečno, pri ostalih skrbenih pokojninah pa do najvišje svote 1998 Din, pri čemur so pa vsote že

rodbinske doklade za ženo in otroke po 140 Din mesečno.

Ni prav nobenega dvoma, da bi najmanjši med temi brezpogojno morali pasti v breme socialnega skrbstva mestne občine, ker z navedenimi pokojninami absolutno shajati ne bi mogli! —

Ne bo tedaj težko odgovoriti na vprašanje, kateri izhod je za mestno občino materialno ugodnejši in vrhu tega socialno pravičnejši, neglede na to, da zaposlitev teh gospodarsko šibkih upokojencev znatno razbremenjuje mestni pokojninski sklad, ker jim iz naslova njihovega službovanja ne pripada nobena pokojnina na račun mestne občine!

Prezreti se ne sme dejstva, da izgubi državni upokojenec, vsled tega, ker je v občinski službi, v smislu § 76. finančnega zakona za l. 1933/34 že itak del odnosno celo svojo državno pokojnino! Ako je prisiljen vzlic temu delati za malenkostno razliko v dohodkih in žrtvovati trdo zasluženi pokoj, morajo biti vzroki, da je prijel zopet za delo, pač le v tem, ker se mora boriti za obstanek družine!

Državni upokojenec je ob vedno pičlih prejemkih več kot polovico svojega življenja žrtvoval v prid javnosti.

Odmera pokojnine od položajne doklade.

Društvo drž. upokojencev(en) v Ljubljani je poslalo tukajšnjemu sreskemu odboru JNS in raznim vplivnim parlamentarcem naslednjo spomenico:

»Podpisano Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani si dovoli prositi p. n. za posredovanje da se v novi finančni zakon za leto 1934/35 vnese kratko določilo, da je predpis točke 5 § 80 fin. zakona za leto 1933/34 treba tako razumeti, da isti ne velja za tiste državne uslužbenke, ki so bili upokojeni pred 1. aprilom 1933. Že izdane odločbe o odmeri pokojnine naj se uradno revidirajo, zlasti glede odmere pokojnine od položajne doklade.

Ta predlog utemeljujemo tako-le:

Določba § 80, točka 5 fin. zakona za 1933/34, po kateri se morajo predpisi § 124 uradniškega zakona (oziroma § 131 zak. o drž. prometnem osebju) tako razumeti, da se v čas, določen po teh predpisih, šteje samo efektivna aktivna državna služba, in da v teh primerih ni uporabiti predpisa § 123 u. z. (oziroma § 130 zak. o drž. prometnem osebju), po katerem se začeta polovica leta računa kot cela — ni naknadna avtentična interpretacija uradniškega zakona, temveč popolnoma nov predpis. To dokazujejo dejstva:

1. Uradniški zakon iz leta 1931 je bil izdan s kraljevim ukazom na predlog justičnega ministrstva — brez sodelovanja Narodne skupščine. Zato ga ista naknadno ne more drugače inter-

Vsled tega bi bilo tudi kruto in nesocialno, ako bi se jih na katerikoli način prikrajševalo v ustavno zajamčenih jim pravicah, da bi si namreč ne smeli kot svobodni državljani prislužiti k svoji priznani nezadostni pokojnini toliko, da bi krili primanjkljaj za neobhodne življenjske potrebe. Naj velja tudi za zaslužnega državnega upokojenca — socialna pravičnost!

Vsled tega si dovolimo p. n. odsek prositi, da upošteva navedene naše razloge, ki so načelnega značaja, ter da revidira in omili svoj sklep, da naj ne gre preko intencij centralne in pokrajinske vlade ter lastnih interesov in da naj ne presoja tega eksistenčnega vprašanja pavšalno vsled akcije od investne strani, ki jo skuša uveljaviti v tendencioznem in ne povsem premišljenem, državnim nameščenem in upokojencem nenaklonjenem duhu!

Makso Lilleg,

t. č. predsednik.

A. Spendé,

t. č. tajnik.

Obleke kemično čistí, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

pretirati brez obrazložitve justičnega ministra.

2. Že lani je gospod finančni minister v Narodni skupščini izjavil, da pridobljenih zakonskih pravic upokojencev ni mogoče uničiti.

3. Določbe vsakega finančnega zakona veljajo samo za eno leto, torej v konkretnem primeru samo od 1. aprila 1933 do 31. marca 1934. Za prejšnji čas finančni zakon ne more veljati.

4. V uradniškem zakonu ni določbe, po kateri načelo, da se začeta polovica leta službe šteje kot cela, v nekkih primerih ne bi veljalo.

5. Isto stališče vsebuje tudi načelna, obvezna odločba državnega sveta od 30. septembra 1932, št. 30.252 (objavljena v Služb. Novinah od 8. novembra 1932, št. 260/698). Zaprošena avtentična interpretacija 5. točke § 80 fin. zakona za leto 1933/34 oz. sploh črtanje istega predpisa v novem finančnem zakonu za 1934/35 je nujna potreba tako iz pravnih kakor iz socialnih ozirorov.

Mnogim državnim uslužbencem, ki so bili upokojeni kratko dobo pred 1. aprilom 1933, so pristojna ministrstva priznala polno pokojnino, to je 95% od zadnje plače in od položajne doklade. To zato, ker ni bilo — zlasti z ozirom na cit. razsodbo državnega sveta — nobenega dvoma, da je po § 123 u. z. načeto zadnje leto treba računati pri odmeri pokojnine kot celo. Na pritožbo glavne kontrole je pa z ozirom na novo določbo v finančnem zakonu

državni svet več takih dekretov o odmeri pokojnine naknadno razveljavil. Dotičnim upokojencem je bilo nato priznano za pokojnino od položajne doklade samo 70% namesto 95, kolikor bi jim po uradniškem zakonu šlo.

Število teh primerov je prav minimalno, tako da bi bil finančni efekt za državni sklad zelo neznaten. Vendar bi se s to korekcijo dotičnim upokojencem, ki so vse svoje življenje vestno služili domovini, dalo zadoščenje in to, kar jim po pridobljenih pravicah tudi pripada.

Kuluk.

V lanskim 24. številki smo poročali, da se mora po odločbi gradbenega ministrstva odmeriti odkupnina za osebno delo po zakonu o samoupravnih cestah (kuluk) drž. upokojencem samo od njihovih plač, ne pa tudi od stanarine, kakor se je doslej dogajalo.

V smislu posebne odredbe finančnega ministrstva je ljubljanska finančna direkcija odredila, da se je letos v februarju ob pobiranju kuluka doslej preveč plačani znesek (t. j. od stanarine!) vsakemu upokojencu obračunal in se mu je torej za toliko znižala višina odkupnine za l. 1934. — To odločbo je izdalo gradbeno ministrstvo na predstavo »Društva drž. upokojencev(en) v Ljubljani«, ki beleži s to pridobitvijo, ki bo šla v korist vsemu stanu drž. upokojencev, velik in časten uspeh!

Vzlic jasni vsebini tega članka, da se namreč kuluk ne sme več pobirati tudi od stanarine, temveč edino le od plače, in da se preveč odtegnjeni zneski povrnejo oz. obračunajo vsem drž. upokojencem pri pobiranju kuluka v februarjem terminu za l. 1934, je dobilo navedeno društvo od mnogih svojih članov vprašanja, zakaj se je pobral kuluk v februarju, ko je vendar bilo objavljeno, da je odpravljen!? Ti in drugi pojavi so dokaz, da nekateri drž. upokojenci le površno čitajo društvene obvestila.

Kuluk torej še ni odpravljen v celoti, pač pa je in bo ostalo za imenovano društvo in za ostala banovinska združenja eno glavnih stremljenj, da se ta nesocialna dajatev za vse drž. upokojence popolnoma odpravi.

V zadevi kuluka pa objavljamo še sledeče:

Ljubljanska oblastna uprava U. J. N. Ž. B. je na ponovne zahteve svojih podružnic in posameznih članov predložila banski upravi v Ljubljani posebno spomenico glede odprave plačevanja odkupnine za delo na državnih cestah, tako zvanega kuluka. Na to predstavko je odbor prejel naslednji odgovor banske uprave, katerega v celoti objavljamo:

»Na spomenico z dne 2. januarja t. l. glede odkupnine javnih uslužben-

mojem primeru? Kakšen občutek so mi mogla vdihniti nizkotna bitja, ki jih je bilo mučno gledati? In kaj sem jim bil še več dolžan, kakor da sem jim lajšal revščino?»

»Da boš to spoznal, zato te pošiljam nazaj na zemljo.«

»Toda, Gospod...«

Turiri ni končal. Nič več Ormuzda... nič več Turirija... Brezдно...

Nič ni enostavnejšega, nič bolj žalostnega, kakor je življenje Turirija.

Rodil se je v Ešubu kot sin zelo revnih rodelcev. Kot otrok je bil po navadi lačen in pogostoma tepen. Naučil se je obrti, ki ga je za silo preživljala. Imel je čednosti revežev: bil je dovolj pošten, dovolj dober in zelo vdan v božjo voljo. Poznal pa ni ne ponosa, ne nežnosti, ki sta razkošje duše.

Oženil se je, da ne bi bil sam. Pogostoma ni bilo dela. Žena in oba otroka sta mu pomrla od revščine. Nekega dne je padel z odra in ker so ga slabo zdravili, je ostal pohabljen na obeh nogah, roka mu je ohromela, drugo mu je razjedala nezacepljena rana.

Moral je iti beračit. Spočetka je to le slabo znal. Ker ga je bilo sram, se ni upal trdovratno moledovati in tako ni pribračil skoro nič.

Polagoma se je navadil moleti jako kakor ribarsko mrežo, trdovratno iztegnjeno predse, navadil se je ponižnih kretanj in prošnj, ki so zasledovale mimoidoče v upanju, da jih utrudijo in premagajo. Odtle je dobival skoro toliko, da ni umrl od lakote.

»Pustite me v miru. Ne ljubi se mi iskati resnice in jo ločiti od laži.«

Tako je izdal, da pomaga svojim bližnjim, več od desetih desetih svojega neizmerne bogastva. Omejil je celo izdatke za svoj dvorec in obdržal je pri sebi samo najmlajše izmed svojih žena, najbolj lene pesnike in najmanj pritrjujoče modrijane.

Sicer je pa živel še naprej na rahločutno obziren način, sredi najlepših proizvodov umetnosti, obrti in človeškega duha. A nikdar ni obiskal bolnice, katere je bil ustanovil, niti ni stopil v dverane v pritičju dvorca, kjer je hranil siromake.

Nekega dne, ko se je sprehal po mestu, so ga obkolili siromaki. Kričali so vsi v en glas, da jim je rešil življenje. In mnogi so padali predenj na kolena in mu poljubljali rob oblačila. Toda on se je mu-srdil, kakor da ga ti dokazi žalijo ali da mu prizadevajo bolečine.

In ljudstvo ga je častilo kot najvišjega spoštovanja vrednega človeka in kot najbolj svetega, kar jih je kedaj živelo v Perziji.

Ko je spoznal, da bo kmalu moral umreti, je odpustil modrijane in pesnike in je obdržal ob svoji postelji samo lepo šestnajstletno dekle in jo prosil, naj nikar nič ne govori, temveč naj ga samo gleda z očmi, ki so bile sinje kot potočnice.

Umril je. Siromaki — nekdanji siromaki — bagdadski so šli vsi za pogrebom in mnogi so se jokali.

Onstran vekov, onstran prostora, onstran oblik...

Torej kje?

Tega ne vem, ne jaz, ne nihče drugi. Turirijeve duše je stopila pred Ormuzda, da bo prejela sodbo.

Ormuzd ga je vprašal:

»Kaj si delal na zemlji? Kakšna so tvoja dela?»

Turiri, ki ni bil čisto nič nemiren zbog bližnje sodbje, je ponižno in po pravici odgovoril:

»Res je, bil sem slaboten, ker sem bil samo človek. Veselil sem se lepih oblik, lepih barv, zvokov, dišav in naslajal sem se nad nežnimi objemi in lahkotnimi besednimi igrami. Toda iz svojega sem ustanovil štiri bolnice, revežem sem razdelil devet desetih premoženja in zase sem obdržal komaj deseti del.«

»Res je,« je rekel Ormuzd, »da nisi bil hudoben človek in da te je pogostoma vodil duh dobrotljivosti. Vendar tokrat še ne boš stopil v moj paradiz. Temveč tvoja duša bo všla v drugo telo in živel boš novo zemeljsko življenje, da se boš spokoril in spoznal.«

Turiri je ves začuden vprašal:

»Zakaj naj se pa pokorim, Gospod?»

»Vrni se vase,« je rekel Ormuzd, »in spoznavaj se bolje. Kakšna je bila tvoja misel, ko si dajal revežem od svojega bogastva? In tisti dan, ko si srečal starega berača, blede žensko z dojenčkom in moža brez rok in nog, kaj si začutil v srcu?»

»Neskončno usmiljenje s človeškim trpljenjem,« je odvrnil Turiri.

»Laž,« je rekel Ormuzd. »Pogled nanje ti je bil sprva neprijetno presenečenje.

Pregrobo te je spominjal, da sta na svetu trpljenje in revščina. Nato si jim zameril, da ti žalijo oči s svojo umazanostjo in grdobjo. Zameril si jim tudi, da so tako ponižani, zameril si jim nizkotnost, s katero so moledovali in trdovratnost njihovih neskončnih prošenj. In s studom si jim zagnal miloščino. Tako močno si zaničeval nesrečnike, da nekega dne nisi mogel prenesti njihovih izrazov hvalečnosti, zakaj neotesanost ljudskih izlivov te je dražila. In rahločutnost tvojega okusa je odrekla tem ubogim ljudem pravico, da bi ti s hvaležnostjo dokazali, da niso nevedni tvojih dobrot. Trudil si se, da bi zatrl revščino, ker si sodil, da omadežuje svet in da onečašča življenje. Toda povem ti, jaz, ki vrtam po človekovi vesti, da je tlelo v tvojih človekoljubnosti sovraštvu.«

»Toda,« je povzel Turiri, »saj nisem sovražil revežev, temveč trpljenje, zlo, sovražil sem Ahrimana, tvojega večnega sovražnika.«

»Ahriman, to sem jaz,« je odgovoril Ormuzd.

»Ti, Gospod?»

»Jaz sem Ahriman, ker sem Ormuzd. Samo iz zla izvira dobro. Krepost ne more vzkliti če ne iz trpljenja.«

»Gospod, mar si našel, da je tako boljše?»

»Ne psuj, zlo bo minilo. Samo zato je, da bo zaplodilo srečo in krepost. Kadar bo zemlja, kjer se vrše preskušnje, izgnila, kadar bodo vse duše pravičnih pri meni, tedaj bo, kakor da zla ni nikdar bilo.«

»To je le na videz tako,« je rekel Turiri. »Toda kaj naj sklepamo iz tega v

cev za nedržavne ceste ugotavljam, da je ta davščina predpisana z zakonom o nedržavnih cestah, Ur. l. 247/60 ex 1929 § 38. Z novelo k citiranemu zakonu, Sl. l. 114/20 ex 1930 je v § 21 izrečno predpisano, da plačujejo javni uslužbenci obvezno odkupnino tudi v dobi, ko se ljudsko delo na nedržavnih cestah ne izvaja. V dravski banovini je mesto ljudskega dela uvedena 25% nadomestna cestna doklada kot banovinska davščina.

Ker se po čl. 97 zakona o neposrednih davkih na službene prejemke pri vatnih uslužbencev ne pobirajo samopravne doklade, če ne presegajo njih dohodki 4000 Din, so ti uslužbenci oproščeni tudi 25% nadomestne doklade do označenega zneska, dočim so po citirani noveli javni uslužbenci povezani plačevati odkupnino brez ozira na višino službenih prejemkov.

Na to pravno in socialno neenakomernost sem opozoril ministrstvo za zgradbe v predlogih za noveliranje zakona o nedržavnih cestah s predlogom, da se citirana izjemna določba glede javnih uslužbencev v polnem obsegu ukine.

Oblastni odbor izvoli vzeti to pojasnilo na znanje.

Ban: Dr. Marušič, s. r.

Vestnik.

Opozorilo. Vse cenj. gg. naročnike prosimo, da po danes priloženih položnicah Društva drž. upokojencev(en) v Ljubljani števil. 12131 ne nakazujejo naročnine za »Naš Glas«, temveč le članarino za navedeno društvo. Kdor pa bi le hotel po danes priloženi položnici plačati naročnino, naj vsaj izrečno napiše na hrbtu položnice, da je nakazani znesek naročnina za »Naš Glas«.

Upravništvo.

Današnje številko lista smo izdali v pomnoženi nakladi 3100 izvodov.

Članom ljubljanske Nabavljalne zadruge! Opozorjamo na bližnji občni zbor, ki bo že 21. t. m. Treba je, da se ga udeležijo vsi pravi, t. j. kupujoči člani Zadrugi občni zbor je parlament članov, v katerem se obravnavajo najvažnejša vprašanja zadruge. Zato je vsakemu zadrugniku udeležba v lastnem interesu nujna dolžnost! — Glej rubriko »Občni zbori!«

Zborovanje organizacije davčnih uradnikov. Dne 4. marca se vrši v Sarajevu redni občni zbor Združenja davčnih uradnikov Jugoslavije. Finančno ministrstvo je dovolilo, da se more od vsake davčne uprave udeležiti zborovanja svoje vsedržavne organizacije po en uradnik.

Osebnostne listine državnih uslužbencev. Dogaja se, da predlagajo nekateri drž. uslužbenci ob sprejemu v službo ali pa kasneje osebne listine, ki niso povsem točne. Zlasti je večkrat opa-

In ker ni imel nobenega veselja na svetu, se je, kadar mu je ostalo nekaj beličev, opijal s koruznim žganjem.

Mlado, zelo revno dekle, ki je stanovalo blizu njegovega brloga, ga je večkrat srečalo in zasmilil se ji je.

Vsako jutro je prihajala in izpirala Tirirju rano, mu postiljala, kuhala juho in krpala člačila, da to pa ni nikdar nič zahtevala.

Ime ji je bilo Krika in bila ni lepa, toda imela je tako dobre oči, da jih je rad vsak pogledal.

In ne da bi vedel zakaj, je Tiriru vsako jutro s svojega ležišča prežal na trena-tek, ko je Krika, precej ko je vstala, šla mimo okna.

Nekega dne, ko je Tiriru beračil, kakor po navadi, mu je neki bogatin s studom zagnal cekin.

Taisti trenotek je Ormuzd dovolil, da se je Tirirjeva duša spomnila, da je bila nekoč Turirijeva.

In ko je Tiriru zagledal sovraštvo v pogledu bogatina, ki mu je dal vbogajme, je razumel, zakaj je Ormuzd obsodil Turirija.

Razumel je, da je tudi on, v svojem prejšnjem življenju, sovražil reveže, ko jim je pomagal, zaradi njihove nizkosti in grdohe, to je zaradi reči, za katere niso bili odgovorni.

ziti, da so posamezne listine (zlasti pogostoma vojaške) nepravilno izpolnjene glede krstnega imena. Kesneje, ko oblastvo odkrije take napake, je mnogo-krat težko isto popraviti. Zato naj vsakdo svoje osebne listine pazljivo pregleda, če niso morda nepravilne. — Tudi je priporočati vsem aktivnim uslužbencem, da originalne listine pazljivo hranijo, ker jih morebiti še kdaj, zlasti ob upokojitvi morajo predložiti v izvirniku. Isto velja tudi za upokojence in njih vdove oz. otroke, ker se pri raznih prevedbah oz. novih odmerah pokojnine mnogokrat zahtevajo originalni. Preskrba novih listin oz. duplikatov je pa navadno zelo zamudna in zvezana z velikimi stroški.

V monopolski stroki ni praznih mest. Ker se navzlic nedavni objavi še vedno obračajo mnogi prosilci za službo na upravo državnih monopolov, objavlja ista novič, da so brez izjeme vsa službena mesta v njenem področju, bodisi v Beogradu, bodisi v monopol-skih ustanovah po državi zasedena in se zato prošnje za službo ne obravnavajo več.

Otvoritev hotela »Balkan« v Ljubljani. Dne 25. januarja t. l. je »Podpor-no društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani« otvorilo svoj novi hotel »Balkan« imenovano društvo je namreč kupilo nekdanji hotel »Tratnik« na Sv. Petra cesti za 1.700.000 Din. Vse poslopje se je popolnoma prenovilo in preuredilo, kar je veljalo še približno 500.000 Din. V novem hotelu »Balkanu« je na razpolago 20 sob z 38 posteljami in je v vse sobe nape-ljana topla in hladna tekoča voda, cen-tralna kurjava in elektrika. V vsakem nadstropju je na razpolago gostom kopalnica. Soba z vso opremo in kopeljo velja za osebo na dan samo 16—26 Din. Preureditev poslopja je izvršil arh. S. Rainer od želez. direkcije. Društveni odbor pod predsedstvom Ivana Šker-janca je pa opravil vse ostale številne posle, ki so bili potrebni, preden je društvo postalo lastnik novega hotela. Dostop imajo v hotel razen železničar-jev in drugih drž. uslužbencev tudi dru-gi potniki, ker ima podjetje pravico javnosti.

Niti ene mize ne bi smelo biti brez Kathreiner Kneippove sladne kave s pravim »Frankovim« dodatkom!

Tisk narodnih železničarjev. Zdru-ženje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev, katero tvori šest oblast-nih odborov, ima svoje osrednje gla-silo »Glasnik železničara i brodara«. — List izhaja v srbsko-hrvatskem in slo-venskem jeziku v Beogradu dvakrat na mesec v srednjem formatu, navadno na osmih straneh. V navedenem listu predlaga nekdo, naj bi se prihodnji ob-čni zbor organizacije pečal z vpraša-njem strokovnega tiska. Ker se v bliž-nji bodočnosti sezida v Beogradu po-seben Dom železničarjev in brodarjev, naj bi se v njem ustanovila tudi lastna

Drugo jutro, ko je prišla Krika, da mu izpere rane, jo je opazoval. Videl je, da je to delala brez studa in da so njene oči ostale mile in pokojne.

In tedaj se je zavedel, da je to mlado dekle, ki je skrbelo zanj, in ga ni zapu-stilo, čeprav je bil strašen med nesrečniki, zares dobro in zares sveto.

Ko ga je obvezala, ji je poljubil brez besed roko in se razjokal.

In Ormuzd mu je naklonil milost, da je še tisto noč umrl, čisto nalahko.

»Kaj si spoznal?« je vprašal Ormuzd dušo Turirija — Tiriruja.

»Tole, Gospod. Revežem je treba re-veno streči. Vtopiti se moraš v dušo reve-žev, ne smeš jih zaničevati zaradi poniža-nja in duševne manjvrednosti, ki bi tudi nam ne ostala prihranjena, če bi nas trle iste nujnosti. Ljubiti jih moraš vsaj zaradi njihove vdanosti v božjo voljo, njih, ki jih je število in ki bi njih združen srč po-tmel bogatine kot slamnate bilke. In iskati moraš, če ni ostala v njih kaka sled ple-menitosti in dostojanstva. In streči jim moraš ponižno. Treba je tudi, da se vdaš v lastno trpljenje, kakor se vdaš v revšči-no drugih, kolikor žali našo občutljivost. Ko jim pomagaš, se ne smeš upirati ti rev-ščini, temveč jo sprejeti kakor sprejemno skrivnostne načrte Tistega, ki edini pozna smisel stvari. Zakaj cilj vesoljstva ni ustva-ritev vidne lepote, temveč dobrote.«

»Skoro tako je,« je rekel Ormuzd. »Dobri služabnik, stopi v moj mir.«

tiskarna, ki bi služila potrebam organi-zacije. Mogla bi tiskati društveno gla-silo in kriti vse potrebe osrednjega in

oblastnih odborov. Pisec Č. J. Popović veruje, da bi tiskarna mogla organiza-ciji prinašati celo dobiček.

Uradniško pravo v praksi.

Potrdilo o dobi vlaganja v pokojninski sklad. Finančno ministrstvo je obvestilo vsa upravna oblastva, da sme potrdila o dobi vlaganja v uradniški pokojninski sklad iz-dajati od 1. aprila 1931 dalje družinam umrlih drž. uslužbencev in upokojencev sa-mo Državna hipotekarna banka, ker mora ista voditi točen poimenski seznam vseh vlagateljev v sklad. Državna hipotekarna banka ima torej tudi vse podatke, ki so potrebni za izdajanje takih potrdil, zato naj se stranke v ti stvari obračajo narav-nost nanjo.

Izplačila posmrtnine. Finančno ministr-stvo je izdalo pod števil. 12.739/1 od 22. mar-ca 1933 naslednje pojasnilo: »Za izplačilo enomesečnih celokupnih prejemkov oz. po-lumesečne nagrade po smrti aktivnega ali upokojenega drž. uslužbenca oz. pogodbe-nega uradnika, ni potrebna posebna odloč-ba o pravici in veličini, niti ni potrebna soglasna odločba glavne kontrole, temveč se mora izvršiti izplačilo na isti podlagi in na enak način, kakor so se umrlemu usluž-bencu oz. pogodbenemu uradniku do nje-gove smrti izplačevali redni prejemki. Kar se tiče vprašanja o pravici do prejemkov za pogreb, § 95. u. z. v tem pogledu ni nič bližjega določil, zaradi česar se z ozirom na svrhu, kateri so ti prejemki namenjeni, mora smatrati, da je nosilec prava tisti, ki je pogreb izvršil. Zato bo kot listina, ki

služi za podlago izplačil prejemkov za po-greb veljal mrtvaški list, če je pogreb pre-skrbela družina umrlega uslužbenca. Če je pa pogreb izvršil kdo drugi, je treba razen mrtvaškega lista še potrdilo občinskega oblastva, da je dotična oseba res izvršila in plačala pogreb.«

Draginjski razred naših upokojencev v inozemstvu. Finančno ministrstvo je naro-čilo vsem blagajnam, ki izplačujejo pokoj-nine našim drž. upokojencem, živečim v inozemstvu, da je treba vsem upokojencem izplačevati osebne drag. doklade po dra-ginjskem razredu, v katerem je bilo mesto, kjer se nahaja izplačilna blagajna, pred 1. aprilom 1930. Ker so razen Beograda vsa mesta, v katerih so dotične izplačilne bla-gajne, to so blagajne finančnih in železni-ških direkcij, bile pred 1. aprilom 1930 v II. drag. razredu, zato pripada vsem tem upokojencem osebna drag. doklada druge-ga drag. razreda. Dejstvo, da so bila ta mesta z odločbo min. sveta števil. 22.229/1 od 28. aprila 1930 uvrščena s 1. aprilom 1930 v I. drag. razred, nima nobenega vpli-va na odmero osebne draginjske doklade takih upokojencev. — Po tem navodilu se bo nekaterim upokojencem v inozemstvu, ki so doslej prejeli drag. doklado po I. draginjskem razredu, osebna doklada pre-cej znižala.

Občni zbori.

Zadruga drž. uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani. XII. redni občni zbor bo v dvorani Delavske zbornice, Mi-klošičeva cesta v Ljubljani v sredo dne 21. marca 1934 ob 19. uri 30 min. zvečer z običajnim dnevnim redom. Opomba: Skupščina sklepa polnodeljavno kadar je navzoč eden več kot polovica zadrugnikov. Ako na določeni dan in uro ne pride toliko število zadrugnikov, se bo vršil občni zbor pol ure kasneje, t. j. ob 20. uri na istem kraju in z istim dnevnim redom in bo sklepal polnodeljavno brez ozira na število nav-zočih zadrugnikov. — Udeležba je vsem članom dolžnost!

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani vabi svoje člane k XIV. rednemu občnemu zboru, kateri se vrši v nedeljo, dne 18. marca 1934 ob pol 14. uri v prostorih gostilne »Speglič« v Ce-lju, Gosposka ulica. Spored občnega zbora je razviden iz § 10. društvenih pravil. — Občnega zbora naj se udeležijo po možnosti vsi tovariši, tudi nečlani. Glasovalno pra-vico pa imajo le člani, kateri imajo plačano članarino za leto 1933. K obilni udeležbi vabi odbor.

Udruženje davčnih uradnikov, sekcija Ljubljana, ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 4. marca 1934, ob 10. uri v hotelu Metropol (Miklič) v Ljubljani.

Podporno društvo drž. in banovinskih uslužbencev dravske banovine ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 4. marca 1934. Občni zbor se vrši v beli dvorani hotela Union v Ljubljani. Pričetek ob 9. uri.

Hranilni in posojilni konzorcij, kredit-na zadruga drž. uslužbencev v Ljubljani, ima občni zbor v ponedeljek 12. marca t. l. ob pol 20. uri zvečer. Zborovanje se vrši v posvetovalnici na ljubljanskem magistra-tu.

Organiziranim upokojencem!

Pozor gg. upokojenci-upokojenke! Da-našnji številki priložimo položnice vsem gg. članom in članicam podpisanega društva in jih vljudno prosimo, naj z njimi poravnajo članarino po možnosti za vse leto ali za pol leta, vsaj pa za prvo četrtletje tek. leta. Gg. člane društva, ki so tudi naročniki »Na-šega Glasa«, opozarjamo, naj po priloženih položnicah ne nakažejo naročnine, marveč le društveno članarino. Vsi ti naj nakažejo naročnino le po položnicah »Našega Glasa« števil. 11.467, ki so jih že dobili oziroma jih dobe zopet s številko, ki izide 1. aprila. Če pa bi kdo ne imel položnice »Našega Gla-sa« št. 11.467 in bi vendar hotel nakazati naročnino, ga vljudno prosimo, naj na po-ložnici izrečno napiše, da pošilja nakazani znesek kot naročnino za »Naš Glas«, da nakazani znesek lahko takoj listu pred-kažemo. Društvo drž. upokojencev(en) v Ljubljani.

Vsem drž. upokojencem v Ljubljani in okolici! Društvo drž. upokojencev(en) v Ljubljani je najelo posebno inkasanto-akviziterko, ki je pooblaščen, pobirati čla-narino in nabirati nove člane. — Obiskova-la bo že ta mesec in v prihodnjih mesecih vse naše člane in tudi vse še neorganizirane drž. upokojence. Vsakdo dobi od nje

društveni oklic s seznamom članskih ugod-nosti. Akviziterka se bo izkazala z društe-vo legitimacijo.

Prijave za draginjske doklade. Po pred-pisih morajo vsi državni upokojenci in upo-kojenke predlagati dvakrat na leto (aprila in oktobra) prijave za prejemanje dragin-jskih doklad. Prijave je zaenkrat treba vlo-žiti v mesecu aprilu na predpisanih formu-larjih. Take obrazce je Društvo državnih upokojencev(en) v Ljubljani že založilo in jih oddaja po 1 Din za komad. Glede splošne dostavitve teh obrazcev članstvu kakor tudi glede preskrbe ostalih upo-kojencev z njimi, bomo čim prej poročali.

Upokojenec.

Poglavitne točke programa Društva dr-žavnih upokojencev(en) v Ljubljani: I. Izenačenje pokojninskih prejemkov starih upokojencev s prejemki novih; II. redno izplačevanje pokojnin; III. neomejena zni-žana vožnja po drž. železnicah; IV. dovo-litev zaposlitve upokojencev v državnih in samoupravnih uradih; V. hitro priznanje in nakazovanje pokojnin; VI. odprava kuluka za upokojence.

Organizacija in nečlani. Zagrebška upo-kojenška organizacija je sklenila, da v bodoče prošnjam raznih drž. upokojencev in upokojenk, ki niso člani navedenega društva, pa se obračajo nanj s prošnjami za razne intervencije, pojasnila oz. navodila, ne bo več ugodila. Organizacija objavlja, da je na take prošnje nečlanov doslej red-no v pozitivnem smislu odgovarjala v pri-čakanju, da bodo isti v zahvalo pristopi-li k društvu, kar se pa povečini ni zgodilo. V prihodnje organizacija ne bo nobenemu nečlanu nudila svoje pomoči, dokler se ne včlani.

Iz zagrebške upokojenške organizacije. Od zagrebške finančne direkcije prejema pokojnine oz. vdovnine 14.468 upokojencev in upokojenk, vdov in sirot. Od teh jih je včlanjenih pri Udruženju državnih penzi-onera za Savsko banovino samo 2.645, čla-nov posmrtnega sklada tiste organizacije je pa še manj namreč le 2.284. — Kakor vidi-mo so tudi v savski banovini razmere pre-cej podobne našim, le da je pri nas sta-novska zavest upokojencev sorazmerno še manj razvita.

Iz upokojenške organizacijske statisti-ke. Udruženje jugoslov. penzionera za du-navsku banovino v Somboru je štelob čb koncu minulega leta 1076 članov. Na novo je pristopilo 664 članov, novosadski odbor ima pa 150 članov. Med letom je 16 čla-nov umrlo. Posmrtni sklad Samopomoči istega društva je imel v začetku leta 260 članov, ob koncu leta pa le še 200. V mi-nulem letu je bilo izplačanih posmrtnin za 11.300 Din. V letu 1932 se je pa izplačalo za en smrtni primer 1120 Din.

Posebne številke »Našega Glasa«.

Lani so dobili za 10 Din na leto te številke lahko tudi upokojenci, ki niso bili člani našega društva. Ker pa je to obetno obremenjevalo društveno blagajno in je

tudi proti organizacijskemu načelu, je odbor sklenil, da v bodoče teh posebnih števil ne bo dobil nihče, ki ni redni član društva. Na ta sklep opozarjamo vse tiste, ki so lani plačali za posebne številke po 10 Din. Vsem tem pošljemo tudi še to številko s položnico in jih vabimo, da pristopijo k društvu kot redni člani. Članarina znaša mesečno po 3 Din, enkratna pristopnina pa tudi 3 Din. Kot redni člani bodo potem seveda prejeli brez vsakega nadaljnjega plačila vse, upokojemcem namenjene posebne številke »Našega Glasa«. Kdor pa ne bi hotel pristopiti k društvu in bi vendar želel prejemati list, naj se nanj naroči. Naročnina za »Naš Glas« znaša četrtletno 10 Din, celoletno pa 40 Din. Za to naročnino dobi potem vsakdo vseh 24 števil »Našega Glasa«. Vse tovariše upokojemce, ki žele pristopiti k društvu kot redni člani, prosimo, da na položnici to označijo z besedami: »Pristopim kot nov član«. One pa, ki bi ne hoteli pristopiti k društvu, pač pa hočejo naročiti list, prosimo, naj napišejo na položnici: »Naročnina za »Naš Glas«. Na ta način nam prihranijo nepotrebno spraševanje in dopisovanje. Nam nakazane zneske bomo takoj odkazali upravi »Našega Glasa«, da jim začne pošiljati list. — Društvo državnih upokojemcev (enk) v Ljubljani.

Prijave.

Prijave za prejem draginskih doklad se dobe razen pri podpisnem društvu tudi še:

- v Ljubljani: trafike Pogačnik Rozalija, Tyrševa cesta, Goli in Pompe, Mestni trg, Praprotnik, Prešernova ulica, knjigarna Učiteljske tiskarne, Frančiškanska ulica 6, Jugoslovanska knjigarna, Vodnikov trg;
- v Mariboru: gl. tobačna zaloga Geč & Gnus, trafika Pucl Karla, Gosposka ulica 24;
- v Celju: trafiki Perovšek Alma, Kralja Petra cesta 9 in Lipša (zdaj Zabukošek Minka), Vodnikova ulica, knjigarna Leskovšek Franc;
- v Brežicah: Miklavžina Gašper, davčni sluga v pok.;
- v Cerknici: Krajnc Jakob, trgovina z meš. blagom;
- v Črnomlju: P. Kern (preje Šterk);
- na Jesenicah: Paja Lunginovič, veleprodaja tobaka;
- v Kamniku: Balantič Valentin, trafika;
- v Kočevju: knjigarna Lovšin;
- v Kostanjevici: Pavlenč Ignac, trafika;
- v Kozjem: gl. zaloga tobaka;
- v Kranju: Kerč Karla in Komotar Mirja, trafikantini;
- v Krškem: R. Engelsberger, veletrgovina;
- v Dolnji Lendavi: Sever Marica, knjigarna;
- v Ljutomeru: Repič Franc, trgovec;
- v Marenbergu: I. Langeršek, gl. zaloga tobaka;
- v Murski Soboti: Šokal Irma, trafika;
- v Novem mestu: Kozina Viktor, zaloga tobaka;
- v Ptuj: Tomše Ema, trafika, W. Blanke, knjigarna;
- v Pragerskem: Repnik Josip, trafika in trgovina;
- v Gor. Radgoni: Korošec Franc ml., specerija;
- v Radovljici: Jaklič Franc, trafika, Fon Josip, zaloga tobaka;
- v Rogatcu: Stefanciosa Maks;
- v Slovenj Gradcu: Zemlič Franc, trafika, Gostevnik Franc, Podgorska cesta 3;
- v Škofji Loki: Štravs Pavel, Mestni trg 21;
- v Šmarju pri Jelšah: Anderluh Marija, trafika;
- v Šoštanju: Stojan Karl, trafikant.

Društvo državnih upokojemcev (enk) v Ljubljani.

Članske ugodnosti.

V 24. številki z dne 15. decembra 1933 je bil natisnjen seznam članskih ugodnosti. Seznam izpopolnimo z naslednjima tvrdkama, ki dajeta ugodnosti društveni-kom:

Gostilne, restavracije, hoteli:

Ant. Kajfež, pri belem Kranjcu, Florjanska ulica, 20% popust na sobe v hotelu.

Optiki in urarji:

Anton Kajfež, urar, Miklošičeva cesta 14, 5% popust.

Pripomba! Popolni seznam članskih ugodnosti bo dostavljen po društveni akviziterki vsem drž. upokojemcem v Ljubljani in v okoliških vaseh! Ta akviziterka je ob enem inkasatka, torej pooblaščenka pobirati društvene prispevke. — S tem bo nedvomno ustrezno vsem članom, ker jim ne bo treba pošiljati članarino po položnicah.

Iz organizacij.

Iz učiteljske organizacije. V nedeljo, dne 4. marca t. l. naj bi se bila vršila v Beogradu izredna skupščina JUU, na kateri naj bi se bila dosedanja nesoglasja med posameznimi sekcijami učiteljske organizacije odpravila, da se v združenje vrne spet sloga in sporazumno delo. Da se posvetujejo o pripravah za izredno skupščino, so se zbrali dne 10. februarja v Beogradu predsedniki vseh banovinskih sekcij. Izdali so izjavo, da so se zedinili v naslednjih zadevah: 1. da se sporazum izvede v celoti z vsemi posledicami, 2. da se postavi na izredni skupščini skupna sporazumna kandidatna lista in 3. da se ukrene vse za reden in dostojanstven potek zborovanja. Predsednike sekcij je sprejel tudi prosvetni minister, kateremu so predložili razne pereče šolske zadeve. Prosili so ga tudi za nekatere stanovske osebne remedure. To so zlasti znižanje starostne dobe za V. skupino, ureditev učiteljskih stanarin in upraviteljskega vprašanja, vračunanje vojaških let, ureditev disciplinskega postopka, izplačevanje akontacije ob upokojitvah itd. — Zborovanje se zaenkrat ne vrši.

Organiziranje nezaposlenega učiteljstva.

Ob koncu oktobra so zborovali v Ljubljani brezposelni abiturienti in abiturientke z vseh učiteljskih dravske banovine. Sklenili so, da si ustanove lastno organizacijo. Vsi brezposelni abiturienti enega okraja naj tvorijo Krožek brezposelnih učiteljev, vsi krožki v dravski banovini pa Združenje brezposelnih učiteljev, ki naj bi imelo svoj začasni sedež v Mariboru. Organizacija se večini pri Zvezi mladih intelektualcev, da se tako poudari skupnost in zbližanje vseh inteligentnih ustanov. Glavni namen novega združenja naj bi bil: 1. skrb za omejitev moralnih in gmotnih vplivov prisilnega brezdelja na nezaposlene in skrb za čim koristnejšo izrabo neprostovoljnih požitnic, 2. lajšanje bede s pomočjo organizirane samopomoči ter sodelovanja pri osrednji posredovalnici dela za inteligentne poklice in pridobivanje materialnih ugodnosti, 3. prevzgoja članstva v altruističnem smislu, 4. izpopolnitev splošne in strokovne izobrazbe, 5. izdajanje lastnega lista, 6. statistika in zbiranje podatkov itd. Za predsednika je bil izvoljen Pavle Čebular, za tajnico Nada Založnik. — Posamezni krožki naj stopijo v najožje tovariške stike z okrajnimi društvi JUU, ki so nudila nezaposlenim abiturientom vso moralno in finančno pomoč.

Vsem državnim in drugim javnim uslužbencem!

Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani je izdal naslednje vabilo:

Tovariši in tovarišice!

Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Vas vabi, da se vpišete za člana te zadruge. Konzorcij obstoji že 59 let, je včlanjen v Zvezi nabavljajnih zadrug v Beogradu in se upravlja po zakonu o zadrugah drž. uslužbencev iz leta 1931. Konzorcij je trdna zadruga z lastno stanovanjsko hišo v Ljubljani, Gajeva ulica 9, ki je bila zgrajena leta 1931. Konzorcij ima danes 1.490 članov s 5.708 deleži in ima pri članih popolnoma varno izposojenih okroglo 2.936.000 dinarjev, ki se vračajo v mesečnih obrokih. Iz tekočih sredstev izposodi konzorcij svojim članom do 200.000 dinarjev na mesec.

Prosilec za posojila pa se oglašja vedno več. Prošnje so utemeljene s potrebami v smrtnih, bolezenskih in drugih izrednih rodbinskih primerih, zlasti jeseni s potrebami za šolnine in razne šolske izdatke, za nabavo obleke, obutve itd. Ker ni dovolj obratnih sredstev, mora upravni odbor mnogo prošelj odkloniti in je zaradi tega sklenil, da ne bo več uvaževal prosilcev, ki niso člani konzorcija vsaj že nekaj mesecev. Zato vabimo vse tovariše in tovarišice, ki so že bili člani, pa so po vrnjenem posojilu izstopili, in tudi vse ostale tovariše, da pristopijo v našo zadrugo. S tem bodo okrepili našo stanovsko zavest, da smo zlasti v današnjih časih dolžni pomagati drug drugemu. Čim več članov bo imel konzorcij, tem večji bo njegov kredit, tem močnejši bo v razširjenem področju na splošno korist vseh državnih uslužbencev. Vsi državni uslužbenci bi morali biti člani svoje kreditne zadruge!

Dalje vabimo vse tovariše in tovarišice, da vlagajo svoje prihranke pri konzorciju. Konzorcij je popolnoma varen zavod, ki vloge najugodnejše obrestuje in vselej dogovorjene dvige takoj izplača. Posebej pa vabimo še stanovska društva, da vlagajo svojo gotovino pri konzorciju.

Končno opozarjam Vas vse na misel in potrebo splošne štednje. Z mesečno vlo-

go vsaj 10 dinarjev si lahko vsakdo v nekaj letih prihrani znesek, ki mu bo prej ali slej dobrodošel. Z večjimi mesečnimi vlogami naj bi si starši šolarjev prihranili znesek, ki ga potrebujejo ob začetku šole za šolnino in drugo.

Iz malega raste veliko. Pri preudarni zavesti bi lahko 2.000 članov vložilo pri konzorciju po najmanj 10 dinarjev na mesec in bi se tako obratna glavnica povečala za 20.000 dinarjev na mesec.

Tovariši in tovarišice! Z današnjim vabilom ne zahtevamo od Vas žrtve. Naš poziv gre v Vašo lastno blaginjo in v blaginjo naše stanovske skupnosti.

Po svetu.

Položaj na avstrijskih železnica. Uprava avstrijskih železnice je s posebno uredbo znižala prejemke osebju, in sicer višjim kategorijam za 54%, nižjim kategorijam pa za 11%. Postranski prejemki so se znižali za 15%, nočne doklade za 20%, vozne pristojbine strojnega in vlakovskega osebja pa za 30%. Prispevki za pokojninski sklad so se zvišali od 4 na 6%, prispevki za službeno obleko pa od 25% na 42% odstotkov. Znižale so se tudi doklade raznih kategorij osebja za dve tretjini, uslužbencem, ki vrše fizična dela se je pa skročila pravica do dopusta.

Redukcije na poljskih železnica. Na Poljskem so znižali ob začetku tekočega leta drž. železničarjem prejemke, in sicer aktivnim za 7%, upokojemcem pa za 30%. To znižanje je zlasti občutno zadelo nižje železniške uslužbenke, ki so že doslej prejemale prav nizke plače.

Znižanje plač v Ameriki. Ameriška vlada izvaja pod vodstvom prezidenta Roosevelta veliko akcijo za ozdravitev narodnega gospodarstva. Poglavitno načelo te borbe je zvišanje mezd industrijskim delavcem, znižanje delavnega časa in zvišanje cen industrijskih in poljedelskih produktov. Podjetjem, ki sodelujejo pri obnovitveni akciji, dovoljuje država posebna posojila, ki so vezana na izpolnitev določenih pogojev. Med drugim se zahteva občutno znižanje plač visokih in najvišjih uradnikov in uslužbencev privatnih podjetij, kateri prejemajo ogromne plače. Po zahtevi obnovitvene komisije se morajo znižati plače, ki znašajo več kot 100.000 dolarjev na leto, za 60%, plače od 50.000 do 100.000 za 50%, od 25 do 50.000 za 40%, od 15 do 25.000 za 25%, od 10.000 do 15.000 za 15% in od 4 do 10.000 dolarjev pa za 10 odstotkov. — Posnemanja vredno tudi za nas!

Za ohranitev ugleda avstrijskega uradništva. Našim bralcem bo gotovo znano, da je avstrijska vlada uvedla prakso, da izrazite pristaše narodno-socialističnega gibanja prisilno uporabljajo za odstranitev raznih izizvalnih napisov in znakov (kljukasti križ in sl.), katere hitlerjevci slikajo in lepijo na poslopja, zidovja, ograje itd. V take »snažilne« odsele so uvrščali ponekod tudi aktivne državne uslužbenke. Na predstavko avstrijske državne zveze javnih uslužbencev je kancelar dr. Dollfuss odločil, da se v bodoče državni uslužbenci ne bodo več uporabljali za taka prisilna dela, ker škoduje to ugledu uradov in uradništva. Izjeme so določene samo za primer, da so dotični drž. nameščenci neposredno sami izvršili te izizvalne napise in znamenja oz. če so taka dejanja neposredno podpirali.

Zadružne vesti.

Podporni sklad Učiteljske samopomoči. Na zadnjem občnem zboru US so člani ustanovili podporni sklad za podeljevanje podpor. Odbor Učiteljske samopomoči se je obrnil na članstvo za nasvete in predloge glede sestave pravilnika za podeljevanje podpor. Zadruga US ima zdaj 2.540 članov, v letu 1934. bo pa podporni sklad znašal že okrog 150.000 Din. Podpore naj se podeljujejo najpotrebnejšim članom, in sicer čim večjemu številu istih. Denarne podpore se bodo podeljevale kot brezobrestna posojila in naj se vračevalna doba ne raztegne preveč.

Združitev poštne gospodarskih ustanov. Na zadnjem občnem zboru zadruge »Poštni dom« je bilo sklenjeno, da se bo sklicala v Ljubljani anketa zastopnikov vseh gospodarskih in socialnih ustanov poštne uslužbenstva iz dravske banovine. Anketa se je vršila lani dne 10. oktobra in je bil njen cilj, da se prouči vprašanje združitve vseh navedenih zadrug in ustanov v eno enotno močno zadrugo. Udeležili so se ankete zastopniki zadruge »Poštni dom«, Gospodarskih zadrug p. t. nameščencev v Ljubljani in Mariboru, Gospodarskega društva v Celju in obmrtnega podpornega društva »Dobrota«. Zastopnikom teh gospodarskih ustanov so se pridružili zastopniki ljubljanske sekcije Združenja p. t. t. uslužbencev in Združenja p. t. t. zvančnikov in služiteljev. Vsi zborovalci so ugotovili, da »Dobrota« zaradi

svojega posebnega značaja ne more v enotno pošto zadrugo. Končno so sklenili, naj posebna komisija, sestojeca iz predsednikov navzočih društev in zadrug natančneje prouči vprašanje združitve in nato skliče novo anketo. Pokazalo se je, da bi združitve teh gospodarskih zadrug bila vsekar koristna, ker bi se z združitvijo zvišala kreditna sposobnost in likvidnost nove zadruge. S tem bi se tudi omogočilo, da se prične že leta 1934. z gradnjo »Poštne doma«.

Še o proračunu.

Zadnje vesti.

Pred sklepom redakcije smo dobili še zanimivo poročilo o poteku proračunske razprave v Narodni skupščini, iz katerega objavljamo nekatere, za nas najvažnejše podatke.

Iz poročila finančnega odbora sledi, da gre za osebne izdatke (od skupnih 10 milijard 100 milijonov dinarjev, kolikor znaša celotni državni proračun izdatkov), skupno 5 milijard dinarjev. Od tega prejme 207.130 aktivnih uslužbencev, vojaških in civilnih, skupaj 3.90 milijarde dinarjev. Od tega skupnega števila osebja je 34.959 uslužbencev vojnega ministrstva, to je 27.24% vseh aktivnih uslužbencev. Upokojemci prejmejo približno 1 milijardo dinarjev, invalidnine pa dosega 100 milijonov dinarjev.

Kakor rečeno, zaposluje vojno ministrstvo največ uslužbencev, namreč 27.24%, nato pride prosveta s 25.54%, sledi pa notranje ministrstvo, ki ima 20.83% vsega osebja. Ta tri ministrstva zaposlujejo torej 75.61% vseh državnih uslužbencev.

Zanimive statistične podatke o razdelitvi aktivnih uslužbencev po plačilnih skupinah in podatke o višinah plač po skupinah, objavimo v prihodnji številki.

Finančni odbor je ugotovil, da ne bi bilo prav, če bi se hotela predlagati redukcija števila uslužbencev z edinim namenom, da se znižajo državni izdatki. To bi se morda deloma res doseglo, toda gospodarski in družabni značaj teh izdatkov je tako važen, da bi zaradi redukcije nastala škoda presegala finančno korist. Pač pa je finančni odbor razpravljal o vprašanju ženskega uslužbenstva. Pri tem ne misli na splošno odstranitev žensk iz državne službe, temveč je obravnaval to vprašanje oziroma se na važne socialne in gospodarske momente. Zlasti je treba urediti vprašanje, ki se pojavi, kjer sta mož in žena hkrati državna nameščenca, ali pa kjer je več otrok iz iste družine zaposlenih v državni službi. — Tudi problem izrednih postranskih dohodkov, katerih so deležni posamezni najvišji uradniki, bo treba rešiti z radikalnim znižanjem.

Iz govora g. finančnega ministra pa objavljamo samo najvažnejše odlomke. Govornik je vnovič poudaril, da bi se sorazmerno veliko število državnega uslužbenstva moglo zmanjšati le, če bi se pričelo hkrati s korenito upravno reformo in s spremembo celotnega poslovnega sistema v državni upravi, pri čemer bi se mogli nekateri nepotrebni državni uradi opustiti oziroma združiti. Vendar je treba pri tem postopati zelo previdno, da se z nepremišljenimi redukcijami uradništva v velikih množinah ne ustvari še večje število inteligentnega proletarijata.

Izrečno je pa g. finančni minister naglasil, da prejemki državnega uslužbenstva nikakor niso pretirani, temveč so znatno nižji, kakor pa v državah, ki so gospodarsko in finančno mnogo šibkejšje od naše. Zato se tudi uradniške plače ne bodo znižale, temveč se bo pobiral od njih mimo dosedanjega samo novi 1% uslužbenški davek od skupnih prejemkov.

Iz prihrankov, ki se bodo dosegli z znižanjem raznih nagrad, tantijem in remuncij, katere so doslej prejemali nekateri višji uradniki, se bodo nastavliali novi uradniški kandidati, ki že dolga leta čakajo na postavitev. Pri vseh ministrstvih je ogromno število nerešenih prošelj za zaposlitev. Med njimi je 1722 prosilcev z akademsko izobrazbo, dalje 2290 oseb z višjo strokovno izobrazbo, 1165 prosilcev za službe ima pa samo srednješolsko maturo. Skupaj je torej 5187 oseb z višjo šolsko izobrazbo, ki zamažajo čakajo na sprejem v državno službo. — Prošnje za službe nižjih kategorij tu sploh niso upoštevane.

Glede zaposlitve žensk, je g. finančni minister izjavil, da bo treba to vprašanje, zlasti glede odpusta omoženih uslužbenk, obravnavati skrajno previdno, da se ne bo delala krivica tam, kjer se hoče dati pravica. Znesek 5117 milijonov dinarjev, kolikor znašajo osebni izdatki, se pa mora brezpogojno avtomatsko vnesti v proračun, zakaj, kdor dela, mora biti tudi pošteno plačan za svoje delo.

O nadaljnjem poteku proračunske razprave bomo prihodnjič še več poročali.

Zdravstveni droblj.

KOMPOT PROTI VISOKEMU KRVNEMU PRITISKU.

Profesor Jagić zdravi one, ki trpijo na visokem krvnem pritisku, s kompotom, pa najsi izvira pritisk od nervoznega motenja staničnega živčevja ali pa od zvapnenja arterij. Vsakih deset ali štirinajst dni vstavi profesor z dobrim uspehom tako zvani kompotni dan; bolniki tedaj ne uživajo nič drugega kot kompot in smejo piti zraven le še malo vode.

Kompotni dan je takole urejen: Pol-drug kilogram sirovega jabolk se stehta in se pripravi na običajni način za kompot, ki mu pridenemo sladkor. Sladkorja vzemimo veliko, a vseeno se moramo ozirati na okus bolnika. Vsekakor mora biti kompot toliko sladak, da ga more uživati pacient brez čuta zoprnosti. Omenjeni pol-drugi kilogram velja za ves dan in je najbolje, da ga použijemo v štirih do šestih porcijah. Vsaka druga hrana je na tak dan prepovedana, prav tako tudi vsaka pijača, razen pol do tri četrt litra vode, ki jo moramo porazdeliti na ves dan. Zelo važno je, da se bolniki na tak dan ne gibljejo preveč; najbolje je če ostanejo v

postelji ali če ležijo na otomani, ob ugodnem letnem času tudi na ležalnem stolu na prostem. Po nekaj takih dnevih bo bolnikom bistveno odleglo in bodo značilne znake svoje boleznii mnogo manj občutili, kot so jih prej.

Takšne kompotne dneve uporabljamo tudi pri kroničnem vnetju ledvic; a tu morajo slediti kar trije dnevi neposredno drug drugemu, pri čemer smemo piti tudi le pol do tri četrt litra vode na dan in moramo ravno tako mirovati in ležati kot gori omenjeno. Tudi pri srčnih hribah, ki že pojenjujejo, se kompotni dnevi z uspehom uporabljajo, in sicer vsaj dva dni drug za drugim, bolje pa tri dni — Če je bolniku sladkor posebno zoprni, naj se uporabljajo namesto kompotnih dni krompirjevi dnevi. Za vsak dan zadostuje en kilogram sirovega krompirja, ki ga kuhamo z lupino vred v vodi brez soli; razdelimo ga v šest porcij in ga pojemo med dnevom, brez soli! Pijemo lahko 1 liter vode na dan. Drugega pa ne smemo jesti in piti kot samo to; tudi ležanje se mora uporabljati, kot smo že povedali.

Pač pa moramo takšne kompotne ali krompirjeve dneve združiti s primernim zdravniškim zdravljenjem. Iz praktičnih razlogov pride za osebe s poklicnim delom kot kompotni ali krompirjevi dan najbolj v poštev nedelja ali praznik.

Mrzle noge.

Sedaj je nastopil pravi čas za mrzle noge. Čevlji naj bodo široki in udobni, da se morejo prsti pošteno razgibati. Podplati naj bodo debeli. Porabimo lahko vložke, ki naj bodo iz klobučevine, slame ali iz plutovine. Natrosimo na noge dobroga pudra in jih ovijmo — prste vsakega zase — s svilenim ali pivnim ali časniškim papirjem; čez vse to potegnimo tople volnene nogavice. Uporabiti moremo tudi gamaše in ob slabem vremenu še galoše, ki jih pa moramo po vstopu v sobo takoj odložiti. Prav tako moramo takoj, ko pridemo v sobo, sleči mrzle nogavice, posebno če so še mokre zraven; zamenjati jih moramo s svežimi suhimi in dobro je, če si nataknemo tople copate. Priporočljivo je tudi, če segrejemo zvečer posteljo tam, kjer so noge, s toplo opeko ali s steklenico, v kateri je topla voda; to pa naredimo prej, preden ležemo, ali pa vzemimo opeko oziroma steklenico vsaj prej proč, preden smo zaspali. Priporočajo tudi večerne kopeli za noge z vode razne toplote: tri minute naj traja vroča nožna kopel, s 37,5 do 40°C, do sredine meč; nato vtaknemo noge hitro v navadno vodo, a samo do gležnjev, 15 do 30 sekund; nato sledi takoj zopet vroča triminutna kopel, za njo kratka mrzla kopel,

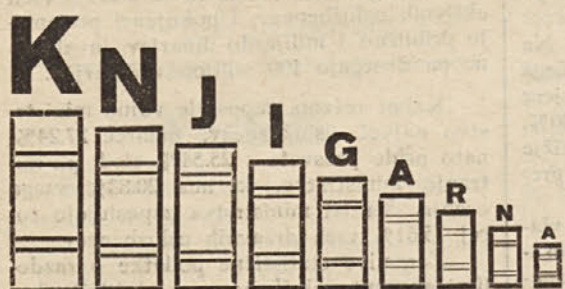
potem spet 3 minute vroča in 15 do 30 sekund mrzla. Sledi dobro osušenje nog in po možnosti krepko gnetenje. V svrhu boljšega krvnega obtoka in boljše krvne prepojitve nog izvajamo tudi še nožno gimnastiko in telovadbo s tem, da se dvigamo na prstih, da delamo počepe itd. Slabokrvnost, tolščico, potenje nog itd. moramo posebej zdraviti.

Mrzle roke.

Potem ko smo roke umili, jih moramo dobro osušiti. Po možnosti ostanimo 15 do 20 minut v sobi. Preden gremo ven, moramo roke dobro popudrati. Na prostem naj bo roka zaščitena s palčnikom (z rokavico, v kateri so štirje prsti skupaj in palec vase) ali pa vsaj navadno rokavico. Zvečer in, če je mogoče, tudi jutraj si umivajmo roke v vodi menjajoče se toplote; v topli vodi do komolca, v mrzli do zapestja. Po tretji ročni kopeli si roke dobro odrgnimo, popudrajmo in jih od koncev prstov do komolca krepko masirajmo.

Napačno je, če tvor ali vnet mozoljček stiskamo, ker bi pri tem lahko stisnili gnoj navznotraj namesto navzven.

(Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

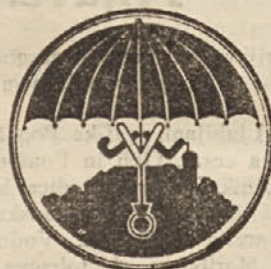
UČITELJSKE TISKARNE
LJUBLJANA MARIBOR
FRANČIŠKANSKA 6 TYRŠEVA ULICA 44
TELEFON ŠTEV. 3397 TELEFON ŠTEV. 2628
RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! — Postrežba točna! — Zahtevajte cenik!

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah, ki oglašujejo v „Našem Glasu“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

DEŽNIKE NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznani solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetari itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

*Varno naložite
svoj denar v*

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obreštuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga

Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago

Postrežba točna in solidna

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

**! PORAVNAJTE
NAROČNINO !**

Priporočamo Vam najboljšo šivalno strojo in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski ple-
tilni stroji **Dubied**

Brezplačen pouk v vazenju

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913. za vodo.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!